

preveč praznega prostora, se naredi le grmovje, lepih, šibkih in vejnatih šib pa ni. Vrste naj bodo kolikor mogoče nasajene od jugovzhoda proti severo-zapadu, da ugodno jutranje solnce more bolje obsejati bekovišče ob vrstah, vroče opoldansko solnce pa ne posuši preveč zemlje, ker daje vrsta vrsti, pa tudi zemlji s svojo goščo sence. Ob teh razmerah se potrebuje na hektar po 70.000 do 111.000 sadik, katerih 1000 stane po dobroti in starosti od 5 do 10 mark (2½ do 5 gld.).

4. Obdelovanje bék.

Ako mogoče, naj se po bekoviščih spušča voda, ker to jim dobro dé vzlasti junija, julija in avgusta meseca. Vodo odpeljavati ali sušiti jih po malih jarkih, iz katerih se moča odteka v velike jarke, je treba tam, kjer voda zastaja, da za poganjajoče mladike ni ponoči premrzlo. Na dobri zemlji rastejo béke tudi brez namakanja lepo, kaspiška in ona od Urale tudi na pustih, suhi ledini, ki drugače nič ne nese. Béki škodljivi so mrčesi: neke baže osa (*Cynips saliris*), vrbni žužek (*Chrysomela vitellinae*) in neka gosenica, ki se na nji nahaja. Taki mrčesi škodujejo posebno rudečkasti (*salix purpurea*) in uralski béki (*salix uralensis*); časi se utegne pripetiti ali pridejo taka leta, da je toliko tega mrčesa, da se z zadnjima vrstama bék zasajenemu bekovišču velika škoda godi. Vsako leto je zatorej treba otrediti jarke in prostor med vrstami (rajdami) bék tri centimetre globoko prekopati, ker se na ta način zatara plevel, posebno „*convolvulus sepium*“; prekopavanje je tudi razvoju sadikov zelo ugodno, zatorej se po njem doseže tudi več pridelka; kopati je najbolje začetkom junija, potem še enkrat potem, ko si béke obrezal.

Vsakemu bekovišču pa škoduje toča. Obtočene béke se pri zavijanju (pletanju) lomijo tam, kjer so zadete, ako imajo rane na vnanji (spodnji) strani. Zatorej so za rabo le za nekatere reči in pol manj vredne od celih, nepoškodovanih.

5. Porezovanje.

Porezujejo se béke vsako leto z zakrivljenim, srpno podobnim nožem; pa tako, da so šibice ostro in ne podolgoma prav pri tleh in ob štoru (deblu) odrezane. Šibice, ki se prodajajo ali rabijo s kožico vred, se režejo od 15. novembra do 1. februarja, ker so one, ki se ne režejo takrat, kedar ima béka sok v sebi, trdnejše od onih o sočenju prerezanih; šibice pa, ki se rabijo obeljene (olupljene), naj se režejo zadnji čas do 15. aprila, ker deblo (štor) zgubi veliko moči poganjanja, če se pozneje poreže. Vsekako pa se ne sme porezovati prej, ko je békam vse listje odpadlo. Na novo zasajeno bekovišče se porezuje navadno še le v drugem letu, vendar se je pri poskušnjah pokazalo, da se je z bék, katere so uže prvo leto porezavali, ne le več skupilo, temveč so tudi dalje vztrajale.

6. Koliko časa se vzdrži békovišče.

Zasajeno bekovišče se vzdrži najmanj 20 let tako, da je od njega dobiček. Zato pa je treba skrbnega obdelovanja, posebno ugodnega gnojenja, ki se ravna po kemični vsebnosti gnoja in posameznih bék (žvepleno-kisli kali, magnezija, razkrojen peruvski guano, koščena moka, tudi gnoj iz hlevov); isto tako se mora včasih za leto dni pustiti obrezovanje, če bekovišče boleha ali peša, ker tako ravnanje drevju prav dobro dé. Vse to pomore toliko, da se utegne bekovišče zdržati tudi 30 let na dobiček lastnika.

7. Kako pridelke od béke spravljati v denar.

Najbolje je, če béke sam porežeš, olupiš (obelíš) in v sitih (kolesih) prodaš, ker ti tako ostane mnogo več zaslužka.

Belijo se pa šibice s posebnim, nalašč za to narejenim instrumentom, ščipnik ali stržnik imenovanim, skoz katerega se vlečejo; pri tem se skorjica (kožica) zmečka in se potem lahko z roko osmuka. Kožica naj se potem lepo posuši, kakor seno, in se poklada za pičo ovcam in kozam ali prodaja strojarjem in barvarjem. Novejši čas zelo poprašujejo po taki posušeni békini kožici, ker prekuhana ima le eno stopinjo manj čreslove moči, kakor hrastova skorija, in se z njo stroji sloveče rusko usnje. Cena temu blagu je 3—4 marke (1½ do 2 gold.) za 50 kil.

Obeljene in dobro posušene šibice (posušé se ob gorkem vremenu uže v polu dne) se spravijo najbolje na temen kraj, da obdržé lepo svojo belo barvo; mokrote pa jih je treba varovati.

Potem so békine šibice godne za prodajo. Cent obeljenih (olupljenih) veljá okoli 18 mark (9 gld.).

Če so blizo bekovišč ljudje, ki se pečajo s pletanjem, se šibice prodajajo tudi na deblu (štoru). Vendar jih je prodajati le pod tem pogojem, da jih lepo porezujejo in od debla porežejo vse vejice, ne le samih istih, ki so jim za rabo: to mora biti zato, ker, kakor skušnje učé, stari les zadržuje rast novih vejic.

Oves imenovan „Triumph“.

Par let sem priporočajo po vseh kmetijskih listih oves z imenom „Triumph“. Od tega ovsa pravijo, da čudovito obrodi, lepo visoko slamo nareti in lepo zrne dá. Gosp. Gabrijel Jelovšek, član kmetijske družbe na Vrhniki, naredil je lansko leto poskušnjo s tem ovsem ter je pridelal iz 2 mernikov 61 mernikov. Kakor nam omenjeni gospod poroča, pripravljen je on oddati nekaj tega ovsa za seme kmetovalcem, kateri se na-nj obrnejo. On prodaja mernik po 2½ gold., koja cena nikakor ni visoka, če se pomisli, da semenške firme ponujajo ta oves po 50 kr. kilo.

Zemlja.

(Dalje.)

4. Svojstva zemlje z ozirom na njeno lego in krajevne razmere.

Rodovitnost in sposobnost zemlje za kmetijstvo pa nisti odvisni samo od zemljine sestave, ampak tudi od bližnje okolice, lege, oblike in od spodnje zemljine plasti.

Bližnja okolica nj v, ako je vsa pogojzdena, naredi mrzel in vlažen zrak, ki dostikrat zapreči uspešno kmetovanje. Nekaj gojzda je sicer vedno dobro v bližini imeti (na 1 del gozda 3 dele obdelane zemlje), preveč izsekani gojzdi pa naredijo škodljive vetrove, točo in povodnji. Ker primerna množica gozdov dobrodejno vpliva na kmetijstvo, moramo vedno misliti na njih obrambo, ne gledé na njih važnost o narodno-gospodarskem oziru.

Lega njiv, travnikov, senošet itd. z ozirom na njih nagnenje od vodoravne lege, je različna. Ugodna je lega, ako je zemljišče kake 3—5° nagneno. Kar je zemljišče čez 15° nagneno, ni več za kmetijstvo ugodno.

Od geografične lege zemljišča odvisna je povprečna letna toplota in množica dežja.